

heeft haar staartje bij vraag 15. Bij het tekenen van de kaarten 10, 11 en 12 heb ik fouten trachten te vermijden door slechts op te nemen datgene waarvan ik zeker was.

Eigenlijk is zelfs vraag 13 niet voor ieder duidelijk geweest. *Gebruikt u ook het hierbij afgebeelde bankje?* Dat kan toch niet misgaan, zou men zeggen. Maar de klompenmaker vraagt zich af, of men werkelijk heel precies dit bankje bedoelt. Of mag het in details afwijken als men er maar hetzelfde werk op verricht? En dan beoordeelt hij dat werk misschien nog verkeerd, of, als het daar niet aan schort, komt hij terecht bij een bank die de vragensteller helemaal niet bedoeld heeft.

Vraag 13e is wel verwerkt, hoewel men naar de vorm van het met name vermelde mes meestal moet gissen. Zie bij kaart 13 sub F.

Menigeen zal zich afvragen, of het niet beter geweest ware op alle punten waar de vragenlijst onduidelijkheden liet bestaan het onderzoek voort te zetten alvorens over te gaan tot het tekenen van een atlas, zij het dan maar een kleine. En, voerde die atlas het jaartal 1863, de schrijver had de vraag volmondig met ja beantwoord. Intussen heeft echter de klok in de klomperij 12 geslagen. Het onderzoek moet beëindigd worden, want er valt zo goed als niets meer te onderzoeken. Op een lange studiereis zou men nog wel het een en ander kunnen noteren wat waardevol was, maar met enige zin voor de realiteit zal men vaststellen: het moet nu maar genoeg zijn. Zoveel mogelijk zal ik interpretatie en wijze van verwerking van het soms wat onduidelijke en enigszins te wensen overlatende materiaal verantwoorden en als dat nog niet genoeg lijkt, dan is er altijd nog het materiaal zelf, dat het Dialectenbureau voor een ieder ter inzage heeft.

De ingevulde vragenlijsten

Men heeft wel eens reden een inzending met een hoeveelheid zout te nemen. Erkenning van deze feitelijkheid, die zich opdringt als men het geschrevene aan interne kritiek onderwerpt, hoeft niemand mismoedig te maken. Ook betekent zij geen gevaar voor de dankbaarheid tegenover het vele werk dat anderen belangeloos voor het onderzoek verricht hebben. Anders dan destijds in *V a k t a a l* (cfr. pag. 175, noot) heb ik nu geen enkele lijst als onbetrouwbaar ter zijde gelegd; hoogstens heb ik eens een enkel gegeven gediskwalificeerd. Alles is verwerkt en dat met grote erkentelijkheid ten opzichte van hen die het materiaal leverden. Dat is echter nog iets anders dan vol ontzag neer te knielen voor iedere handschriftelijke opgave van een woord in dialect. Mijn methode van